

- ממשיכים הלאה בדרכי התשובה
- מה שמתחבא מאחורי הסתרה
- "אל תגרשו אתנו!"
- "יום הכיפורים" מה זה??
- סעודה באומן
- התורה הזמנית:
- שדה צופים ושדה בונים
- למצוא תמיד עצה
- מתנת יום הכיפורים
- כשהעצה באה מהצדיק
- מחיתי כעב פשעך: דף חדש
- פתאום אתהפך לצדיק??
- ד' מינים בשנה זו
- עלי מרפא
- שערי הגליון
- יין התנבי
- למעשה
- בני היכלא
- דרכי נועם
- טעם גן עדן
- כוכבי אור
- עונג הפרשה
- חנוך לנער
- שאל בני
- הלכה פסוקה

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

נוחות נסתרים

מהשם יתברך אי אפשר באמת להתרחק, כי הוא נמצא בכל מקום. אפשר רק לחוות הסתרה, ויש לכך מטרה גדולה.

שתי הממשלות נסתרות, ממשלת השם על העולם וממשלת האדם על עצמו. העולם מלא באנשים בעלי שררה שאת ממשלתם מוגישים היטב, וכל אלו לא ינקפו אצבע ושערה לא תנוע בראשם בלי רצון ה', אבל בעל כל הרצונות השולט על כל הנבראים נסתר

” זה הסיפור של דורנו. לא כולם נושרים לגמרי, אבל לכולנו נושרים מדי פעם כוחות ותעצומות. איך מחזירים לידיים כוחות שאבדו.

כל כך. ובמקביל גם האדם מוטען בכוחות נפש כבירים ואינו יודע מכוחו.

זה הסיפור של דורנו דור הנושרים. לא כולם נושרים לגמרי, אבל לכולנו נושרים מדי פעם כוחות ותעצומות. איך מחזירים לידיים כוחות שאבדו, תעצומות שהיו ואינם? זו סוגיה לא פשוטה, אבל הנס העצום שלנו טמון בגילוי של רבינו המלמד שדווקא במקומות הנמוכים והנסתרים מסתתרת התגלות גבוהה יותר.

התקווה נמצאת היכן שההסתרה שולטת כביכול, משום ההסתרה בעצמה משמשת את הבורא יתברך ככיסוי, שם הוא מסתתר - בתוך ההסתרה, ושם גם מסתתרים כוחותינו, בתוך ההסתרה. נו, ומה נעשה עם המידע הזה? כשאנו זוכרים שההסתרה איננה סתירה להתגלות זו כבר ישועה. ההסתרה היא דמיון ואתה מוכרח לזכור שמאחורי הפרגוד נמצא הדבר שאתה כה נכסף למצוא. מאחורי החולשה נמצאים כוחות נפש ותעצומות נשמה, הם שם תמיד אל תאמין לחולשה. מאחורי ההסתרה נמצא השם יתברך בעצמו.

אנו נקראים על ידי הקב"ה וצדיקיו לקום ולחפש את מה שנסתר מאתנו, לחפש כדי למצוא התגלות גדולה יותר מזו שנסתרה מאתנו. בתוך כל חולשה והסתרה יש שכל עליון, תורה גבוהה שנקראת 'סתרי תורה'. מי יודע כמה סתרי תורה ממתנינים שנגלה אותם, כמה כוחות נפש רוח ונשמה מצפים שנגלה אותם. אי אפשר למצוא דברים נסתרים וטמונים במקומות גלויים, הם מסתתרים בהסתרה שבתוך ההסתרה.

(ע"פ ליקו"מ תורה נו)

בשלהי פרשתנו מצווה הקב"ה את משה להיכנס אל אוהל מועד יחד עם יהושע תלמידו שיוסמך מעתה להנהיג את ישראל, ושם מבושר לו את העתיד לקרות: 'הנך שוכב עם אבותיך' והעם שהבאת במסירות נפש עד הלום עתיד לקום וללכת אחרי אלוהי נכר הארץ, 'ועזבני והפר את בריתי', ובתמורה לכך 'וחרה אפי בו ביום-ההוא ועזבתים והסתרתני פני מהם', ואם לא די בכך 'ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא' - הסתרה שבתוך ההסתרה.

ואם לאוזנינו נשמעת כאן רק הסתרה כפולה ומכופלת, באים הצדיקים המופלאים שהם נשמת משה רבינו ומגלים לנו שככל שההסתרה מתעצמת היא מחביאה על התגלות אלוקית. אך לשם כך עלינו ללמוד משהו על המושג הסתרה.

איך ריחוק

בבסיסה של כל נפילה רוחנית יש רק בעיה אחת - הריחוק מהשם. אבל הרי ריחוק מהשם אינו אפשרי באמת, 'מלא כל הארץ כבודו' ולית אתר פנוי מיניה! ובכל זאת המציאות לא מותירה אפשרויות אחרות, מוגישים הסתרה וריחוק ומונחים היכן שמונחים, האיך זה ריחוק? ובכן, אי אפשר באמת להתרחק ממי שמלא כל הארץ כבודו, אבל אפשר ח"ו לאבד את הידיעה בנוכחותו, וזו ההסתרה.

נפילה רוחנית מתורגמת בהחלט כהתרחקות מהשם, אבל ההבדל בין ריחוק לקרבה אינו תלוי במרחק גיאוגרפי, ואפילו לא בעניין אחר מלבד עצם הידיעה שכאן ממש נמצא ה'. ככל שהנך יודע יותר על מציאותו יתברך ומסוגל לזהות את נוכחותו גם במקומות שונים ומשונים ובמצבים מורכבים ומבלבלים, קרוב אתה יותר אל מי שאי אפשר לעולם להתרחק ממנו באמת. להתרחק באמת אי אפשר, אבל להתקרב באמת אפשר גם אפשר.

העדר הידיעה בנוכחות השם הופך בנפש האדם לחולשה רוחנית, כי הלא גם הגיבור שאינו מודע לנוכחותיו חלש הוא, גבורת השרירים אינה שווה מאומה אם הדעת אינה 'יודעת' על כך. החוזק והחולשה אם כן תלויים בדעת, ועובדה זו משפיעה בשני מישורים מקבילים - יכולתו של אדם למושול בעצמו, והכרתו בממשלת ה'.

ממשלות נסתרות

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

תמשיך את דרך הבקאות לכל השנה

ב"ה יום ו' עשרת ימי תשובה תת"ה:

ובעל הרחמים בעל הישועות יחוס ויחם ויעלינו שנקמה לבנות הרבה ביום הקדוש והפואר והאים מאד הבא לקראתנו לשלום שהוא יום כפורים ולפרש שיתחננו וחיטאתנו וכל לפניו עד ויעקור ויירא ה' משמים ויפתח לנו הדרך לתשובה, הדרך הקדוש שהמשיך משה רבינו עליו השלום בארבעים ימים אלו אשר רבנו הנורא זצוק"ל גלה אותנו בדור הזה שהוא אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאולו הקדש שצריך להיות בקי בזה מאד מאד כמו שכתוב שם בדיבור בקי בעל בקי בנפיק.

אשרינו אשרינו אלמים ורבות פעמים שצרכנו לשמור נוראות כאלה, מי יתן שנקמה לנקים שיתחננו השם יתברך ליבנו בתורתו וישם בלבנו אהבתו ויראתו באופן שנקמה להתגבר על כל המחשבות המבלבלים ולכלי לפל משהו דבר ולהיות בקי באמת בכל ה"ל פיצונו וכיצונו ראינו הקדושים שגילו כל זאת ויותר מזה, וגם מקמת זה בעצמו לא קניתי האתרוג פה עתה מקמת שהוא קדים יום כפור, אולי אצפה אחר יום כפור לאתרוג נאה מזה כמו שגילה הוא זכרוננו לברכה. ואם פי פפי הניאך יגיע האגרת הזה לדרך אחר יום כפור אך על פי כן תשים לבך היטב לרביה האלה, פי העקר להקמשיך דרכי התשובה ה"ל בקראת ה"ל בכל השנה בלה, ומקמת כבוד שבת קדש אי אפשר להאריך יותר.

וקבר דברנו בזה בראש השנה שעקר דרך התשובה ה"ל נמשך על ידי קדשת שבת וכו' בפרט עתה שממשמש לבוא שבת תשובה שזה עקר קדשת שבת לזכות לתשובה בשמחה, פי עקר התשובה הוא שמחה לשמח בה' מפני מקום שהוא. ותהלה לאל יש אתי הרבה לדבר בזה אך עתה מקמת כבוד שבת קדש הזה אי אפשר להאריך יותר, והשם יתברך בקמיו יגמר החתימה לחיים טובים ארפים ולשלום וישיבנו אליה באמת בקרוב.

חק ולא יעבוד

יום	יום לחודש	מספר	מספר	מספר	מספר	מספר
שבת	ו	כז	ריח	קיש	פז	מו
א	ז	כח	ריט	קיש	פח	מז
ב	ח	כט	רך	קב	פט	מח
ג	ט	ל	רמ	קב	צ	מט
ד	י	לא	רכב	קבא	צא	נ
ה	יא	לב	רמג	קבא	צב	נא
ו	יב	לד	רמד	קבב	צג	נב

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן תניינא, סימן ס"ה

אל תחליש את דעתו

היה פעם שרבי נתן הלך לרבי מאיר טעפליקער בזמן שעוד היה גר בטעפליק. רבי נתן הכיר היטב את טפליק, את הרחובות שם. אז הוא התחיל לשאול אותו על אחד מאנשי שלומנו, מה שלומו, והוא נתן 'עקימה', עשה עקימה [א קנייטש געגעבן, א קנייטש געטאן], שאל אותו רבי נתן על אחר, וגם על זה הוא נתן עקימה, וכך הלך עמו רבי נתן סביב סביב ושאל אותו על כל אנשי שלומנו הגרים בטפליק.

נו, אז הוא הגיע אליו, ושאל אותו 'נו! אתה היהודי הכשר?!'. ואמר: 'אני?! בוודאי לא'. - אז אף אחד לא?! רבי נתן התחיל לחזור בחזרה, ועל כל מי שהוא דחה היה רבי נתן אומר לו: 'זה פלוני יש לו את הטוב הזה, והשני יש לו את הטוב הזה, ואתה גם יש לך טוב אצלך.

רואים מזה שלא מצא חן בעיני רבי נתן מה שענה לו רבי מאיר טפליקער על אנשי שלומנו. זה ודאי שהם לא היו כמו רבי מאיר, להם לא היתה את ההרגשה ברבי נתן כמו לרבי מאיר, ואעפ"כ לרבי נתן היה כזה מהלך שהוא לא הלך בו.

עוד כאלה מעשיות יש מהגדולים שלנו, ואנו יודעים שזו היתה הדרך שלנו. כשהיו צריכים להגיד למישהו איזה דבר, היו חוגרים עצמם בכל מיני הכנות ועניינים איך להגיד לו באופן כזה שלא יבייש אותו, ואיך לא להחליש את דעתו ח"ו. אחד שנכשל באמת רח"ל, הרי אפשר להחליש את דעתו בקלות, ואז הוא יכול לגמרי ליפול, לגמרי להתרחק.

איך היה נראה היום אם היינו רואים אצלינו בביהכנ"ס מישהו נכנס עם ידיים עם דיו - הוא כותב בשבת, הוא עובד שם באיזה עסק. והוא עוד מרים את הידיים 'ב'כתר' ומראה שיש לו ידיים עם דיו. הלא היינו שוברים לו את העצמות וזורקים אותו.

כזה יהודי נכנס אצל רבי נתן בביהכנס, ואמר רבי נתן 'אל תגעו בו, אם הוא נכנס כאן אלינו, עוד יהיה משהו ממנו!' ואכן כך היה, הוא נהיה כזה בעל תשובה שרבי נתן אמר: 'עם שני אנשים אני אתפאר לפני כסא הכבוד', והוא אחד משניהם!

יום הכיפורים

ובכח מחשבה זו יזכה לתקן את כל הימים שעברו בחושך בלי חיות אמיתי, עד שיבנה בנפשו את קומת השמחה והחיות שיש בפנימיות כל נפש איש ישראלי. (ליקו"מ סי' קע"ט)

יום הכיפורים - ישראל עם קודש קיבל תפילת 'כל נדרי' ברגשי אש של יראה, כי הוא הפתיחה לתפילת יום הכיפורים, בהם אנו מגלים גודל רחמנותו יתברך שאין שום יאוש בעולם כלל, ואפילו דבר חמור כנדר אפשר להתיר. (ליקו"ה נדרים ד')

יום הכיפורים - בימים אלו רוצים אנו להכניס את כל העבריינים להתפלל, שתפילתם יכלל עם תפילת הצדיקים, ובזה מעוררים למעלה רחמים על עצמנו להיכלל ולהיחכם עם הצדיקים, ועל כן בתחילת היום מכריזים שאנו מתירים להתפלל עם העבריינים. (נזיקין ד')

יום הכיפורים - ביום הכיפורים התפילות עולים בשלמות גדול, כיון שאז מתגלה שה' מאוד רוצה בנו, ועל כן מוסיפים עוד תפילה נוספת להיכלל יותר ברצון העליון. (ערב ג')

יום הכיפורים - ביום הקדוש מתגלים כל שערי הרחמים העליונים, ומאיר בעולם הרצון הגדול של השי"ת שהוא רוצה אותנו מאוד.

יום הכיפורים - יש לעורר את הלב ברצונות וכיסופים שלא יחמוד ויתאוה לשום דבר רק להתקרב להשי"ת. ולעשות רצונו לא כמצוות אנשים מלומדה, אלא מתוך רצון הלב להתקרב אליו (ליקו"ה אומנין ד' - י"ג).

יום הכיפורים - יפשפש בעצמו לראות עד כמה שלם ליבו ברצונות וכיסופים עם השי"ת, והאם מעשיו עולים בקנה אחד עם הידיעות שיודע במוחו ודעתו מגדולת השי"ת. (יה"כ ב')

יום הכיפורים - על ידי הצום שמונע את רצונו ותאוותו מלאכול הוא מכניע ומדבק את הנפש לרצות רק את השי"ת. ולכן בכל פעם שירגיש את קושי הצום, יעורר את 'נפשו' ברצון להשי"ת, לאמר, אכן אני רוצה רק מה שהשי"ת רוצה, ואני מנדב בצדקה את עצמי ורצוני להיות כרצון ה'.

נצור לשונך הלכות לשון הרע

אסור לדבר לשון הרע על עם הארץ, היינו יהודי שומר תורה ומצוות, אלא שאינו לומד תורה, וקל וחומר שאסור לדבר לשון הרע על תלמיד חכם. נוסף לאיסור לשה"ר יש בזה איסור מבה תלמיד חכם שאין לו חלק לעולם הבא. (יו"ד סי' רמ"ג סעיף ו). ואם הועד בבית דין על אדם שביזה ת"ח, ב"ד מנדין אותו עד שיפייס התלמיד חכם.

אם ביזה אותו אחרי מותו, ג"כ מנדין אותו עד שיפרסם המדבר שחזר בו. בכלל ביזוי תלמיד חכם, הוא לגנות דברי תורתו. ואם כוונת המדבר שלא יסמכו על דבריו להלכה, מותר לדבר לפי דיני לשון הרע לתועלת. ואם יצא מכלל ישראל, כמשתמד או כופר בעיקרי האמונה או מחלל שבת בפרהסיא, רשע להכעיס או מוסר ומלשין, מותר לדבר עליהם לשה"ר, ואין צריך לתנאי דיבור לתועלת.

(קיצור הל' לשון הרע פ"ד סעיף ג-ה)

זוה שאמר דוד המלך, עליו השלום: "אני שלום", פי אני איש שלום ומצדי היה שלום עם כלם:
(לקוטי מוהר"ן סי' רל"ט)

הליכות

שיחות ומנהגים

הענין של מוהר"ת

שְׂרָאָתָהּ פִּי מוֹהֲרַנְ"ת הוּא הַפּוֹתֵחַ אֶת אָרוֹן הַקֹּדֶשׁ וְכוּ':

כְּשֶׁסָּפְרוּ לְמוֹהֲרַנְ"ת שֶׁהָרֵב מִבְּאֵרֵי יִשְׂרָאֵל אָמַר "כְּשֶׁמִּגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁל כָּל נְדָרִי, אֲזִי אֶפְלוּ הַדְּגִים שֶׁבַּיָּם וְעוֹדִים מִפְּחַד ה'" - הַפְּטִיר עַל זֶה מוֹהֲרַנְ"ת וְאָמַר "אִם כֵּן כִּמְהָרָה כָּבֵר צְרִיכִים לְרַעַד כְּשֶׁאֵין רֹעֲדִים!". שִׁיחַ שְׂדֵי קוֹדֶשׁ - יום הכיפורים

וְהַמּוֹבֵן מִכָּל זֶה פִּי נִמְצָא בּוֹ מִצַּד נִשְׁמָתוֹ גַּם כֵּן הַסְּלִיחָה וְהַכִּפּוּרָה שֶׁל יוֹם הָעֵשִׂירִי מִעֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה, הוּא יוֹם כְּפֹהַר, כִּי הִרְבָּה הָרַבָּה בְּעַלֵּי תְּשׁוּבָה שֶׁבְּיָדָיו נִתְּפַר לָהֶם עֲוֹנוֹתֵיהֶם נִעְשׂוּ עַל יְדֵי דְבָרָיו וְסִפְרֵי הַקּוֹדֶשִׁים שֶׁהִשְׁאִיר אַחֲרָיו כְּפוּבָא; וְלֹאֵל דְּמִסְתַּפְּיָא הֵייתִי אֹמֵר שֶׁהוּא שָׁגַח שְׁמוֹ הַקּוֹדֶשׁ גִּימְטְרִיא מִכּוֹן מִקְּשֵׁר מִכּוֹן הַתְּבוּת "חֲנוּן הַמְּרַבֵּה לְסִלְחָה".

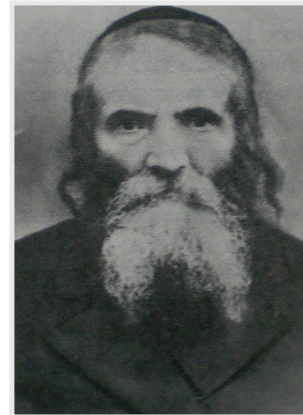
עמודא דנורא

ערב ראש השנה תר"ץ בלובלין, חסידי ברסלב ממלאים את בית העלמין העתיק שבעיר, משטטחים בתפילה על קברי החוזה, המהרש"ל, ושאר הצדיקים שמוחתם כבוד בירושלים דפולין, ומתכוננים להתקבץ יחד לעת פנות היום ולהתפלל בצוותא בהתקשרות לרבינו. האברך ר' מוטל יגלניק סיים תפילתו על קברי הצדיקים והוא שם פעמיו אל בית-החסידים של אנ"ש הניצב ממול לבית העלמין. עם היכנסו אל בית-החסידים, מבחין ר' מוטל בחסיד המופלג רבי מרדכי סוקולובר היושב

עבר את הגבול... "הפטיר רבי מרדכי מינייה וביה: 'למעשה גם אני הייתי יכול לעבור את הגבול. יש שם של רואה ואינו נראה'..."

"שאלתי אותו 'אתם יודעים את השם הזה?' ורבי מרדכי ממשין: 'השם הזה מקובל מהצדיק רבי אביש מפראנקפורט דמיין'... היתה בי תעוזה ושאלתי שוב: 'אתם יודעים את השם הזה?' והוא השיב: 'הלא כבר אמרתי לך שכן. אבל רבינו הקדוש אין רצונו בכך' - - -"

לא בכדי דיבר רבי מרדכי. איש מופת משכמו ומעלה היה. את הסיפור הפלאי הבא, סיפר החסיד הנודע רבי בן ציון אפטר:

איש מופת משכמו ומעלה
החסיד רבי מרדכי מסוקולוב זצ"ל

באחד הלילות, הבחינו הגויים המתגוררים בסמיכות לבית-העלמין באומן בלשונות אש הצובעים את חשכת הליל בגוונים ארגוניים שנראו עד למרחוק, הם שפשו עיניהם בתדהמה שהפכה עד מהרה לחרדה; רגילים הם לקולות תפילה הבוקעים מתוך אוהל קבר הצדיק, אך הפעם עיניהם חוזות במחזה בלתי שגורתי; להבות מרצדות מתוך בית הציון! "כנראה הנר הדולק שם נפל וכל בית הציון מתלקח מבפנים!", הרהרו לעצמם, הם נזעקו ומיהרו לשאוב דליי מים כדי לכבות את הדליקה שלא תתפשט אל הסביבה, שהלא גץ אחד אם יאחז בבתים הסמוכים עשויי קירות העץ וגגות הקש, עלול לכלותם כליל!

אצו הנכרים מבוהלים אל אוהל הציון ומכיוון שמצאוהו נעול, החלו להלום בדלת הכבדה - אותה דלת ברזל שהתקינו אנ"ש כדי שלא יחדרו פנימה בעלי חיים או ארחי-פרחי ויגרמו נזק לבית הציון - לאחר מאמצים מרובים הצליחו לנתקה מצרייה, ומה הופתעו לראות כי הכל כשורה; נר התמיד דולק בשלוה במקומו, ויהודי אחד שוכב על הציון הקדוש בהשתטחות, בדביקות ובהתלהבות, ואינו מרגיש כלל בכל הסובב אותו - - -

אותו יהודי היה לא אחר מרבי מרדכי סוקולובר, שהיה באותה עת באומן. המאורע המופלא התפרסם כחץ מקשת בסביבה והגויים שחו ביניהם על ה'ראבין' הקדוש שהגיע לעיר. למחרת לאחר תפילת שחרית הגיעו רבים מגויי העיר אל הקלוזי של חסידי ברסלב עם דמי פדיון וחילו את פני רבי מרדכי שיתפלל בעד בני ביתם החולים שישבו לאיתנם, והיה זה נס מפורסם שגרם לקידוש ה' גדול בקרב היהודים ולהבדיל שאינם בני-ברית.

בצוותא עם רבי אפרים'ל מפשעודבו' ועמם עוד אחדים מאנ"ש, ביניהם ר' יצחק אייזיק מקרושניק, וכה יספר ר' מוטל:

"רבי מרדכי סוקולובר דיבר אז על שיחת רבינו הקדוש (בשיחות הר"ן פ"ט) שכשם שיש חבילות-חבילות של מצוות, כך יש חבילות-חבילות של עבירות, וכשחלילה נכשלים, כדי שלא ימשכו לעוד ועוד עבירות - מיד צריך לעשות מצוה. אבל מה יעשה יהודי ההולך לו ברחוב, וכשחלילה, איזו מצוה אפשר לעשות ברחוב? הרי לא תמיד אפשר ללמוד אז?!"

"שאל רבי מרדכי ומיד השיב: 'הרבי הרי אומר 'מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד', כשאתו יהודי מתחזק בשמחה - באותו הרגע הוא מקיים מצוה שמפסיקה תיקף את שרשרת העבירות' - ותוך כדי דיבור החל רבי מרדכי לפזם בפיו ניגון עליוז ושמן, כדי להמחיש מה צריך לעשות היהודי באותה שעה בלכתו ברחוב... ומתוך הניגון קם לרקוד בחדווה כשיתר אנ"ש מצטרפים אליו - - -"

"אחרי הריקוד יצאנו מהשטיבל" ממשין ר' מוטל יגלניק בסיפורו, "באמצע הליתנו, אמר ר' יצחק אייזיק: 'שמעתם? ר' שמואל הורביץ

(ע"פ הספר 'אש תמיד תוקד')

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על תורה מ' תניינא - התורה הזמנית
ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

[ב] וְדַע, שְׁכַשְׁהַנְשִׁמוֹת עוֹשֵׂיוֹ פְרוֹת שְׁעוֹשָׂיו רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם. אֲזַי מְאִירֵין עֵינָי בְּעַל הַשְּׂדֵה, וְיִכְוֹלוּ לְהִיּוֹת צוֹפֵין וְרוֹאֵין בְּמְקוֹם שְׂצָרִיף. וְזֶה בְּחֵינֵת (בְּמִדְבַר כ"ג): 'שְׂדֵה צוֹפִים'. אֲבָל כְּשֶׁאֵין עוֹשֵׂין רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, חֵם וְשָׁלוֹם, אֲזַי נִתְחַשְׁכִּים עֵינָיו, חֵם וְשָׁלוֹם. וְזֶה בְּחֵינֵת: 'שְׂדֵה בּוֹכִים' (אֶלְלוֹת פֶּרֶץ י"ח מִעַד קָטָן ה': ע"ש), כִּי כִּי הוּא קִלְקוֹל הָרְאוּת, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (קִהְלֵת י"ב): 'וְשָׁבוּ הָעֵבֵים אַחַר הַנְּשִׁים', וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְכַרְכָּה (שִׁבְתֵי כְנִיא'): 'זֶה הָרְאוּת שֶׁהוֹלֵךְ אַחַר הַכְּבִי'. וְכִשְׁעֵינָיו מְאִירוֹת וְצוֹפוֹת, בְּבְחֵינֵת 'שְׂדֵה צוֹפִים' הַנ"ל, אֲזַי יִכּוֹל לְהִסְתַּפֵּל בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד, לְהִבְיֹאוֹ אֶל הַתְּכֵלִית. הֵינּוּ שֶׁיִּכְוֹל לְהִסְתַּפֵּל בְּהַדְבּוֹר שֶׁל כָּל אֶחָד, אִם אֵינוֹ עַל תְּקוּנוֹ בְּשִׁלְמוֹת, מִחֻמַּת שְׂרָחוֹק מִהַתְּכֵלִית עֲדוּן, אֲזַי הוּא מְבִיאוֹ אֶל הַתְּכֵלִית, וְאֵז הַדְבּוֹר בְּהֶגֶן בְּשִׁלְמוֹת: כִּשְׁהַנְשִׁמוֹת עוֹשִׂים פִּירוֹת

אחר שנתבאר באות א' עצם היסוד שיש שדה וקדושה ששם גדלים הנשמות, ויש בעל השדה שעוסק בתיקונם, ממשיך רבינו ומבאר שהכח של בעל השדה לתקן את הנשמות, תלוי הרבה באתערותא דלתתא של הנשמות עצמן, שכשהם עושים פירות, מאירים עיניו של בעל השדה ואז הוא יכול לעסוק בתיקונם כראוי, כי הם צופים ורואים במקום שרואים. ומה הם הפירות האלו אינו מבואר כאן בפירושו, אבל מתוך המשך המאמר מובן שהוא השכל של השגת אלקות שנמשך לתוך כלים, כי הצדיק ממשיך מימי הדעת מהעדן שהם בחינת המים שמשקים בהם את הנשמות שעל ידי זה הם זוכים לאור הביטול את התכלית, לידע שאין שום רע בעולם וכולו טוב כולו אחד, אבל עיקר התכלית ותיקון השדה תלוי דייקא בעבודת הנשמות בגן [שהוא השדה] כשהזורים מהביטול, להמשיך את הרשימו של האור הזה לתוך כלים, וזה על ידי התורה שלומדים כשהזורים מהביטול, ובאופן שלומדים מתוך התורה עצות איך לראות ולהכיר את השי"ת בתוך העולם הזה כמו שהוא [וכמו שמתבאר באות ג], וכל נקודה של שכל אמיתי כזה שאדם זוכה להמשיך לתוך כלים ולחיות עם זה, זהו פרי שעל ידי זה הוא נותן כח עצום ונפלא לבעל השדה לעסוק בתיקונו ובתיקון כל הנשמות שבשדה. ובאמת אף שהפרי המושלם הוא כשאדם כבר בתוך השדה וקדושה והתעורר באתערותא דלתתא שהוא בחינת עשבים, ואחר כך עלה לבחינת אילן, ומתקט ציצים ופרחים ושושנים [כפי שמתבאר בהמשך]. עד שזוכה לבחינת פרי, אבל מפשטות לשון רבינו משמע שהכח לעשות פירות הוא לא רק כשהנשמות מתקנות כראוי, אלא גם כשהם עדיין בחוץ יש להם את הכח לעשות פירות ע"י שמוציאים לפועל נקודה של שכל ודעת שהבעל השדה מאיר להם למקומם, שע"ז אינם מתייאשים אלא ממשיכים ומצפים לחזור לשדה, [שזה עיקר עבודתם במקום הזה וכדלקמיה]. גם זה הוא בכלל פרי, כי כל שכל שאדם עשה ע"י פעולה להתקרב להשי"ת הוא בבחינת פרי, וכל נקודה שאדם זוכה להתעורר ולעשות איזה בחינה של פרי, בזה הוא נותן כח עצום לבעל השדה להמשיך לו תיקון, כי העיקר תלוי באתערותא דלתתא.

שדה בוכים

ומאיך כשהאדם אינו מתעורר כלל לעשות את שלו, והוא מתייאש, אז נתחשכין עיני בעל השדה ונעשה בחינת שדה בוכים, היינו שמתעורר בכייה ודין, כי הייסורים והתאוות של העולם מתגברים, ואין את הכח להתגבר ולהסתכל אל התכלית, ואז האדם נשאר חוץ לשדה. ובאמת לשון זה של שדה בוכים נאמר על מקום שהוא חוץ לבית

לחידודא

לעידוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

תשובה לחידה הקודמת:
על מה אמר מוהר"ת: "אני מקווה שיתקיים הדבר עד ביאת גואל צדק?" על ההתאספות סביב מקום גניזתו הק' של רבינו ז"ל בימי ראש השנה. שיח שרפי קודש

"כשעמלים כל היום על בניית הסוכה, טועמים בה טעם אחר". ניצד הגיב על כך ר' נתן?

הזוכה: נאוריה טלוביץ, רמת השבים
זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.

הקברות, ואינו המקום הקבוע לקבורה, אבל לפעמים קוברים שם מתי מצוה שאין מי שידאג להם למקום קבורה, והיינו שהוא בחינת חלקת שדה שהוא "מחוץ לשדה" המתוקנת למנוחת הנשמות, ונמצאים שם הנשמות שאין מי שידאג להם.

ואמנם כל זה בגשמיות, אבל המשל בזה מדויק להפליא כלפי עניין תיקון הנשמות ששדה בוכים הוא בחינת המקום שהוא מחוץ לשדה המתוקנת ושם הם הנשמות שאין מי שידאג לתיקונם [וכן מבואר בדברי האריז"ל בפר' תולדות שיש בחינת חלקת שדה שהיא מחוץ לשדה הקדושה ושם הוא אחיזת הסטרא אחרא, ועל פי הנ"ל מובן שזהו בחינת שדה בוכים], אבל בוודאי אין ייאוש בעולם כלל וגם משם יכול האדם להתנתק כשיעשה אפילו נקודה קלה של אתערותא דלתתא לא להתיימשך ולהמתין ולצפות לחזור אל השדה דקדושה, ואז הצדיק בעל השדה כבר יוכל להמשיך עליו הארה ממידות הרחמים ועי"ז יוכל לחזור אל השדה דקדושה ובפרט לעסוק בתפילה כראוי [כפי שמתבאר בהמשך העניין].

הבכי מחליש את כח הראייה

ובאמת הבכי הזה בעצמו, היינו מה שהאדם נמשך אחר הייסורים והתאוות שמשכיחים מהתכלית, הוא זה שמונע את האדם מלראות את גדולת ה' וטובו וחסדו שמתגלה בעולם, כפי שמביא רבינו את דברי חז"ל שהראות הולך אחרי הבכי, והיינו שכשאדם מרבה לבכות, עי"ז נחלש אצלו כח הראייה [בגשמיות], ועל דרך זה הוא ברוחניות, כי העיניים יש להם כח עצום לראות בכל דבר בעולם אלקות [ועיין בליקוטי מוהר"ן סימן רנד שהעיניים רואות תמיד דברים עליונים ונוראים], אלא שהייסורים והתאוות שהם בחינת בכי, הם עצמם מחשיכים את העיניים [וממילא הם מפזרים את כח הראייה שהאדם נוטה אל הצד ואינו מסתכל על התכלית וכמבואר בהמשך המאמר]. אבל כשאדם מתעורר לעשות פירות אז אדרבא זוכה לבחינת שדה צופים שע"ז הצדיק יכול לתקנו ולהמשיך עליו שפע מימי הדעת וכנ"ל.

שדה צופים אצל בלק ובלעם

והנה הפסוק שדה צופים נאמר בתורה על בלק ובלעם שהם הלוחמים כנגד בעל השדה, כי הם הזה לעומת זה בצד הסטרא אחרא, ועל כן עלו למקום שיוכלו לראות את ישראל ורצו להכניס בהם עין הרע וקללה, ורבינו מביא את הפסוק הזה כלפי בעל השדה שעיניו צופיות לתיקון השדה והנשמות שבשדה, כי באמת יכולים ללמוד דבר זה מבלק ובלעם שאם יש כח בעיניים להזיק כשמתכלים ברצון ובכוונה להזיק, בוודאי מידה טובה מרובה שיש כח בהסתכלות הצדיק על הנשמות לתקנם, להשפיע להם שפע של ברכה ממימי הדעת שבעדן.

בחינת שדה צופים כלפי הנשמות שבשדה

והנה רבינו מבאר את התיקון של "שדה צופים" כלפי בעל השדה, שעל ידי שהנשמות שבשדה מתוקנות עיניו צופיות למרחוק, אבל מתוך דברי רבינו לעיל [באות א] ניתן להבין שיש גם את החלק של שדה צופים כלפי הנשמות שבשדה, דהיינו מה שהם משתוקקות "ומצפות" לתיקונם על ידי בעל השדה שיוכלו לחזור ולשוב אל השדה למקומם, ואינן מתייאשים, וכמו שהדגיש רבינו שם שהנשמות האלו מצפות ומשתוקקות לתיקון ונתבאר במאמרים הקודמים שזה החלק של האתערותא דלתתא שלהם, ועל פי זה נפלא מאוד שהתיקון נקרא שדה צופים, כי יש בזה גם את התיקון שיכול בעל השדה לתקן, וגם את החלק של האתערותא דלתתא של הנשמות שבשדה.

וכמוכן שיש גם את בחי' העיניים צופיות גם בנשמות שבגן, כי כשזוכים להיכנס אל השדה דקדושה כראוי, זוכים גם הנשמות שבגן לביטול אל התכלית, ואז גם הם זוכים לצפות ולחזות לפי דרגתם באור התכלית.

מעט עיקר זמן הביטול, וזה ענין הה' עיניו, שאנו זוכים להכלל לגמרי בעלמא דאתי ואחדות ה', ולא מניחים מקום לאחיזה בצדדים ובגשמיות העולם, ולכן יכולים להתפלל הרבה- ה' תפילות מה שאין בשום יום, מפני שיש את הכח לאחד את התפילה, ולזכור כל דיבור ע"י הסוד של נעילה, שנועלים את כל העולם באחדות ה', וצועקים "ה' הוא האלקים", כולו טוב כולו אחד.

והתיקון הוא ע"י שה' ברחמיו נתן לנו את ר"ה שזה זמן ההתחלה שבו נברא העולם, וה' נתן את כח הביטול וכלי הרשימו יחד, אע"פ שאין הכח לכוון, וזאת בכח זכות ההתכללות בבעל השדה, אך זה רק ההתחלה, ועתה ע"י שקיבלנו הכח להכיר מרחוק ענין הביטול, עיקר העבודה זה להמשיך מהלך זה, ולקבוע עבודת הרצוא ושוב בליבינו לנצח, ולזה באים עשי"ת ויו"כ שבהם נקבע בנו הכח להתבטל ולכוון דעתנו לתכלית, ועי"ז נמחלים עונותינו, יה"ד שנוכה להתמיד בשמירת זכרון התכלית, ושום עבירה לא תעבירנו משדה הקדושה. אמן.

והנה יש להבין מה לא זכינו בביטול בר"ה שעכשיו צריך להשלימו ביו"כ, ומדוע צריך תהליך כה ארוך? ומסביר מוהר"ת יסוד עצום, והוא, שא"א להגיע לביטול בלי שתכיר את המקום הזה בחויית הנפש שלך, ויהיה לך איזו רשימה ממנו, ואז באפשרי שתכוון הראות לשם, ותתבטל, ותמשיך עוד רשימה, וכך תחיה לנצח ברצוא ושוב מדרגה לדרגה, אך כשהאדם נופל ונתרחק ועובר

לכבוד מערכת 'עלה לתרופה', ייש"כ גדול על הכל, ובפרט על העלון של ראש השנה, בזכותכם היה לי ר"ה אחר לגמרי. אשירנו שזכינו להיות בקיבוץ בעל השדה על ראש השנה, ולהכלל עם כל ישראל, ולזכות לביטול הנפלא של ראש השנה, כמו שמבאר מוהר"ת (לה"ל ערבית ד) שזה כח ר"ה, וע"כ אז מתפללים הרבה, מפני שיש לנו את כח הביטול ע"י בעל השדה שנכללים בו, ואז מתגלה לנו שה' כולו טוב כולו אחד, ואפשר להשימע לאוזנו את דיבורי התפילה שיוצאים מנפשינו, ולהרגיש את נעיונות מתיקות הציצים והפרחים והשושנים שמתלקטים בכל אות שמתנגנת בתפילה, ולכן זכינו להמליך את ה', ולכלול את העוה"ז שמלא ביסורים ותאוות, באור התכלית, ע"י עסקינו בהמלכת ה', וידעת כבוד מלכותו.

והנה עתה אנו בפתחו של יו"כ הקדוש, ור' נתן אומר (שם)

טעם גן עדן

חיזוק ללימוד ליקוטי מוהר"ן [לד']

קבלה ביום הכיפורים לחפש רפואות אצל הצדיקים

[א] יום הכיפורים הוא יום שמצד אחד כל יהודי מתרגש אליה, שמבין מרחוק את הכח האדיר שיש ליום זה, אך מאידך הרבה פעמים מתנגב איזה מחשבה שאכן שייך בכח קדושת יום הכיפורים להתחדש ולכפר על הכל, אבל גם בשנה שעברה ובשנים קודמות, אמרתי כך, ובסוף נשארתי אותו הדבר, אז מה יש להתחרט ולשוב בתשובה כל שנה מחדש, את מי אני מרמה?!

[ב] סיפר אחד, שבלי לראש השנה אצל רבי"ל באומן נכנס בו הרגש חזק מאוד במלכות ה', והתחיל להחזיק חזק את המחשבה בדביקות הבורא. והנה לאחר כמה שעות, הרגיש שהולך ליפול מכל הדביקות, וחשב לעצמו, וכי שנה שלימה אוכל לחיות כך בלא ליפול, וכך הלך לישון מתוך תפילה וצעקה להשי"ת שיעזור לו ויתן לו עצה איך לא ליפול מזה. והנה כאשר התעורר בבוקרו של יום ראש השנה, המחשבה הראשונה שהביקה במוחו היה, כאילו השי"ת אומר לו: "אני רוצה ממך שנה של הרבה התחלות!" - "שנה בה תחפש אצל הצדיק ספרי ותלמידיו עצות חדשות

בכל פעם איך להתחיל!" ובה נתייבבה דעתו מאוד. ג] כי מי יכול להבטיח להיות תמיד במעלה גדולה של דביקות, כי לשם כך שלח לנו השי"ת צדיקים שמסרו את נפשם להשאיר לנו תורות ללמדנו תמיד דרכים חדשות, כי השי"ת אינו חפץ בנו תמיד באותו מעלה של קרבת אלוקים.

אלא שלא תמיד התורות שלהם מאירים לנו, כי התורות שלהם בנויות באופן שצריך לחפש שם עצות, איך בכל פעם לפי מה שעובר עליו באותו יום, להיות קשור להשי"ת.

ד] אך שהאדם עצלן לחפש, כי אם היה מחפש בכל פעם היה מוצא בכל פעם דרך ועצה אחרת. ועתה ביום הכיפורים בו מתעורר הרצון החזק לרוץ אחר השי"ת, אי אפשר לקבל על עצמו שלא יפול, אך האדם יכול לקבל על עצמו שאין שלא יהיה, הוא תמיד בכל יום לימוד ספרי הצדיק ברצינות מתוך חיפוש מחודש אחר עצות, לא רק כמצוות אנשים מלומדה לסיים השיעורים הקבועים בתורת הצדיק.

ונאוה ביום הכיפורים

בין אדם לחברו

אכן, אף על פי שמפורש בתורה שיום כיפור מכפר על כל העבירות, כמו שנאמר "כי ביום הזה יכפר עליכם מכל חטאתיכם". בכל זאת אומרים חכמינו הקדושים (יומא פה:): עברות שבין אדם למקום יום הכיפורים מכפר, אם אדם חוטא אליו יתברך, וחוזר בתשובה, יום הכיפורים מכפר לו. אם, חס ושלום, חיסר במצוות, או עושה עוונות ושב מרשעו - יש לו מחילה ביום זה. אבל עברות שבין אדם לחברו, אין יום הכיפורים מכפר, עד שירצה את חברו; אם אחד הקניט והשפיל וביזה את חברו, אין מועילה שום תשובה, עד שיפייס את חברו, ויבקש סליחתו. נוכל ללמוד מזה עד כמה חמורות עברות שבין אדם לחברו, עד שהקדוש-ברוך-הוא הקפיד על כך הרבה יותר מבין אדם למקום. כי בין אדם למקום אם בא אדם ואומר: "חטאתי, עויתי, פשעתי, והרע בעיניך עשיתי, ואני מקבל על עצמי לא לשוב לאיוולתי" - הקדוש-ברוך-הוא מכפר לו. ובין אדם לחברו, אם אינו מרצה את חברו, אין יום הכיפורים מכפר.

ולהיפך מידה טובה מרובה, למסור את נפשו בעבור זולתו. ובפרט עתה, שהכפירות והאפיקורסות כל-כך מתפשטים, רחמנא לצלן, כשיהודי מתחזק בבין אדם לחברו, ובפרט לגלות ולפרסם לכל בר ישראל את הקדוש-ברוך-הוא, ולהפיץ להם את אור רבנו ז"ל, הוא מתקן כל מה שעבר עליו וזוכה שימחלו לו על כל עוונותיו.

איתא במדרש (ילקוט שמעוני שיר השירים תתקפב) על הפסוק (שיר השירים א, ה) "שחורה אני ונאוהה", 'שחורה כל ימות השנה, ונאוה ביום הכפורים', היינו שאדם מתלכלך כל השנה בעוונות, אבל ביום הכיפורים הוא עושה תשובה והקדוש-ברוך-הוא מכפר לו, כי עיצומו של יום מכפר לו.

וכן איתא שעשיו הרשע מתלכלך בעברות כל השנה, ואין לו במה לכפר. גוי זולל וסובא, משתכר, גונב וגוזל - אין לו במה להתכפר, אבל יעקב מתלכלך בעוונות כל ימות השנה, ובא יום הכיפורים ומכפר לו, כי לה' יהודי הוא יהלום בעיניו יתברך, יום אחד בשנה נתננו הקדוש-ברוך-הוא, שאז אין השטן יכול לקטרג. כי כך אומרים חכמינו הקדושים (יומא כ). יש בימות החמה שלוש מאות שישים וחמישה יום, השטן בגימטריה שלוש מאות שישים וארבע, היינו שכל ימות השנה יכול לקטרג, ויום אחד בשנה שאינו יכול לקטרג, זהו יום הכיפורים. עוד אומר המדרש (פרקי דרבי אליעזר, פרק מה) ראה השטן שלא נמצא בהם חטא ביום הכיפורים, אמר לפניו ריבונו של עולם, יש לך עם אחד בארץ כמלאכי השרת בשמיים, מה מלאכי השרת יחפי רגל כך ישראל; אדם צריך להודות שאין הסט"א יכול לקטרג על נשמות ישראל. יום הכיפורים מאחד את נשמות ישראל, ואם יש אחדות ביניהם, אין הסט"א יכול לנצחם.

עומק הפרשה

כי לא תשכח

וְעִנְתָּה הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְפָנָיו לְעֵד פִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ.

אין לך שעה קשה בעולם מאותה שעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא למשה "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא". מאותה השעה וקויתו לו, שאמר לו בסיני "כי לא תשכח מפי זרעו" (תלמוד ירושלמי סנהדרין פ"י ה"ב).

משה רבינו עומד להסתלק מהעולם, והגיעה השעה להעביר את הנהגת העם ליהושע תלמידו המובהק, העברה זו אינה מסירת הנהגה בלבד, ישראל הולכים לעבור ממצב של דור המדבר בו היו מוקפים ענני כבוד, מאכלם לחם מלאכים ושתייתם מבארה של מרים, וכולם מכונסים וחונים סביב משה רבינו ואוהל מועד, כעת הם עוברים להכנס לארץ ישראל ארבע עשרה שנות חלוקה ומלחמה בהם הם מתפזרים בכל קצוות הארץ מתחילים לעבוד את האדמה וליישב את הארץ.

הסתלקותו של משה רבינו ותלמידיו עתידה להשפיע על ישראל, "זונה אחרי אלהי נכר הארץ... ועזבני והפר את בריתי... וחרה אפי בו ביום ההוא ועזבתים והסתרתני פני מהם", והם עתידים לגלות להסתרה שבתוך הסתרה, הסתרה בה האדם אינו יודע אף שהש"ת קיים ונסתר ממנו.

התיקון והעצה למצב נורא זה הוא שמשה רבינו עצמו יכתוב שירה זו, וימסור אותה ליהושע שיעביר

אותה לישראל, בדרכים פלאיות שהסתיר משה רבינו בשירה זו בה יודיע להם יהושע עצות עמוקות מני ים, שהצד השווה בכולם שבכולם נמשך כח זה שהטמינו הצדיקים בתורתם, של "וענתה השירה הזאת לפני לעד כי לא תשכח מפי זרעו"

כח זה נמסר מדור לדור ביד הצדיקים המופלגים, הם מגלים בתורה הק' השגות נוראות ונפלאות, פועלים על ידה רחמים נוראים אצל הש"ת, שלא תשכח התורה גם בדור זה.

עצותיהם של הצדיקים המופלגים אינם עצות בעלמא, פתרונות מעולים למצבי לחץ, אלא תיקונים נוראים שפעלו למעלה בכח הבטחה זו, ומורידים אותם לכל אחד ואחד מישראל, כדי שגם במצב של 'עזבני והפר את בריתי' ח"ו - כל אחד לפי מדרגתו, גם אז יוכל לראות שאפילו בהסתרה שבתוך הסתרה, בוודאי גם שם מלוש הש"ת, ויש לו דרך להתקרב אליו, להתדבק בהש"ת.

כשהצדיק נותן עצה של התבודדות הוא פועל למעלה שהש"ת ישמע את תפילתו אפילו אם אינו ראוי לכך, כשהוא נותן עצה לקודם בחצות לילה לקונן על חורבן בית המקדש הוא פועל שהש"ת יקבל את קינתו.

כך גם עצת הנקודות טובות, בארבעים יום שעלה משה רבינו למרום אחר חטא העגל, פעל אצל הש"ת שישתכל על הנקודות טובות שבישראל עד שזכינו ואמר לו ביום הכיפורים 'סלחתי כדבריך'.

'מחיתי כעב פשעיך'

הקושי הגדול לנער להתרומם, למרות שכל אחד רוצה מאוד להיות טוב, הוא מחמת שרואה את עצמו בהסתכלות לא טובה. וחלק גדול מהרגשה זו היא מחמת הסובבים אותו שאין נותנים לו את ההרגשה שאפשר להתחדש ולשכוח הכל. והנער אומר לעצמו, יקח לי הרבה זמן להוכיח לעולם שהשתנית, כי מאוד קשה לשנות הסתכלות על אדם, מהסתכלות לא טובה להסתכלות טובה, ועד אז בוודאי לא אצליח להחזיק מעמד.

ואם לנו כמבוגרים קשה להתחדש בחיים הפרטיים שלנו ולשכוח מהעבר, על אחת כמה וכמה קשה לנער להתחדש כאשר הוא יודע שאביו או מחנכו זוכר לו את עברו, ואינו שוכח את מה שהיה פעם.

אך עתה בכח יום הקדוש יום הכיפורים נוכל אולי לתקן את ההסתכלות הזו, שיעזור בידי הבנים והתלמידים להתחדש.

כתוב בפסוק 'מחיתי כעב פשעיך ובענן חטאתיך שובה אלי כי גאלתיך'. השי"ת אומר לעם ישראל אל תחששו לשוב בתשובה, מאחר שכבר הראיתי לכם בעבר שמחלתי על עוונות, כענן שהרוח מפזרתו ואין ניכר כלל רישומו.

פסוק זה מזכירים כמה פעמים במשך התפילה של יום הכיפורים כדי לעורר אותנו ברחמנות הגדולה של השי"ת שיש בכוחו למחול, מחילה גמורה כמו עב וענן החולפים, ועיקר הזיכרון של הפסוק הוא על ידי שנסתכל על העבר ונראה שהשי"ת כבר מחל לעם ישראל לגמרי.

ולמה צריך כך לזרז אותנו ביום הכיפורים, כיון שאנו כבני אדם קשה לנו למחול ולמחוק עבר שלם, באופן שממש יתפזר כל הקפידה כמו עב וענן. ומשום כך נדמה לנו שהשי"ת גם מתייחס אלינו כמו שאנו מתייחסים לחיים, ועל כן מכריזים כמה פעמים ביום הכיפורים את הצעקה של השי"ת שצועק לנו: 'מחיתי כעב פשעיך', כלומר יש לנו כבר נסיון מהעבר שהשי"ת מוחל לנו לגמרי, ובכח זה שראינו שהוא מוחל, נוכל עתה להאמין להשי"ת שאפשר לשוב אליו מעתה.

נדגיש שוב: השי"ת אינו רק מבקש לנו לשוב אליו, אלא גם מבקש שנזכור את העבר שתמיד היה מוחל לנו.

ונוכל ללמוד מזה יסוד גדול, שכל אב ומחנך צריך לנטוע בלב הנער את הבטחון שאפשר לבוא ולהתפייס, ויש מציאות של מחילה, ויכולים אנו לשכוח לגמרי מכל העבר שלהם.

ואם השי"ת מתחנן 'שובו אלי', כי אני יודע למחול, תסתכלו על העבר ותראו כמה פעמים מחלתי לכם לגמרי! נוכל להבין מכך כמה אנו צריכים לומר זאת בפה, ובעיקר להראות זאת בבית שיש בנו הכח לשכוח מהעבר כמו ענן פורח, ואיננו סוגרים את ההסתכלות שלנו על ילד שהוא כך וכך, ותמיד פתוחים אנחנו לשינויים.

וענין זה צריך להיות באויר של הבית, לפתוח תמיד פתחים של הזדמנויות שאפשר תמיד להתחדש. לבנות בטחון אצל בני הבית, שיהיה להם זכרון מהעבר שתמיד קבלנו אותם, ותמיד הבאנו את האפשרות לשינוי והתחדשות.

◆ **בשורה משמחת!** הופיעו! ספר 'דרכי נועם' על סעיף א' בתורה ס"ה, המבאר את התורה בעין גדול המביא לידי מעשה. מתוך השיעורים שנמסרו ע"י הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א, ומשוודרים במערכת 'קול הלשון'. קו ייעודי לשיעורי הגה"ח שליט"א: 036171116. לדרכי השגת החוברת: 0504155435.

◆ **בשורה משמחת:** יצא לאור עולם קונטרס ההקדמה לתורה ס"ה העוסק העניין 'אורות וכלים', שנכתבו ביד אמן ע"י הרה"ח ר' דוד אלישע שליט"א, מבוססים ע"פ שיעורי 'צצה שלימה' הנ"ל. הפצה ראשית: 025001258.

◆ **הופיעו!** הספר החשוב 'מקחו של צדיק' מאת הגה"ח ר' שמואל משה קימור שליט"א, המרחיב ומבאר בסדרת מאמרים רבים מייסודות ברסלב. ערוך באופן בהיר וצלול. הפצה ראשית: 0504167518.

◆ לא בא כבושם הזה: גליון "בחיבותא" החדש המופיע מטעם איחוד תורות הבחורים שע"י התאחדות חסידי ברסלב בארה"ק. הגליון יוצא לאור אחת לחודש, כשהגליון הראשון הודפס לקראת ראש השנה בעיר אומן יצ"ו, וזכה להתקבל בציבור בהתלהבות רבה. בגליון, על שמונת עמודיו, מופיעים: מאמרים מרתקים, שו"ת עם משפיעי אנ"ש, נקודת החבר, סיפורי התקרבות, ועדכוני השעה.

◆ מכון 'תפארת הנחל' מגיש את החוברת המיוחדת "עקבתא דמשיחא בתורת ברסלב" המלקט תורות ושיחות נפלאות, כולל מספרי ליקוטי הלכות ועלים לתרופה, במהות הניסיונות של הדור האחרון, ועל עצותיו של רבינו ז"ל להתמודדות ולתקווה. 0527644765.

י"ל ע"י מכוני עלה לתרופה
בבל עניין או להצטרפות למועדים בדוא"ר
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית 02-8080148
במקרים מיוחדים:
054-8591148 | 053-3175211
המערטיל סגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00

החיזוק השבועי

וְעַל-כֵּן בַּיּוֹם הַכִּיּוּרִים אִמְרִים בְּרִיךְ שֵׁם כְבוֹד מְלֻכּוֹתָ לְעוֹלָם וָעֶד בְּקוֹל רִם, כִּי אַז נִתְגַּלָּה בְּחֵינֵת אִיהָ וְאֵז הוּא בְּאֵמַת הַכְּנֻעָתָם כִּי כּוֹל שֶׁתֵּא אֵית לִיהָ רְשׁוֹ בַר מֵיּוֹם הַכִּיּוּרִים וְאֵז נִתְבַּרְרִין כָּל הַעֲוֹנוֹת וְנִתְבַּטְּלִין כָּל הַקְּלָפוֹת וְעַל-כֵּן אֵזי מְפָרְסְמִין בְּקוֹל רִם בְּרִיךְ שֵׁם כְבוֹד מְלֻכּוֹתָ לְעוֹלָם וָעֶד, דְּהֵינּוּ שֶׁקֶדְשָׁתוֹ יִתְבַּרְךָ מִבְּרַךְ לְעוֹלָם אֶפְלוֹ בְּמַדוּר הַקְּלָפוֹת, כִּי גַם הֵם הָיוּ מְקַבְּלִים חַיִּית מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, כִּי עֲשִׂיוֹ אֵין זֶה גָּנְאִי כָּלְל מֵאֲחֵר שֶׁנִּכְנְעֵנו עִתָּה:

(לקיט' הדבטת ציצית ב, ז)

יהלום

הַתְּשׁוּבָה וְהַכְּפָרָה שֶׁל יוֹם הַכִּיּוּרִים ע"י בְּחֵינֵת אִיהָ, שֶׁע"י בְּחֵינָהּ זֶה יוֹצֵאֵין וְעוֹלֵין מִכָּל הַקְּלָפוֹת וְנִתְבַּרְרִין כָּל הַעֲוֹנוֹת: (לקיט' ציצית ב, ה)

הנה השי"ת עשה עמנו חסד גדול כזה שנתן לנו את היום הנורא "יום הכיפורים", היום בו נצא טהורים כמלאכים.

אך כידוע הבעל דבר הוא אומן נפלא לקלקל כל דבר טוב, כי הוא המחטיא את האדם והוא המקטרג. לא רק למעלה בשמיים, אלא גם למטה בלב האדם, הוא מפיל חולשה בלב ואומר לאדם מה אתה חושב שאם תתפלל טוב היום, פתאום התפך לצדיק?

לכן אני כותב לך אגרת זו להזכירך, שלא תתבלבל ממנו, תהיה חזק, כי זהו כל כוחו של השטן, כאשר רואה שהולכים לכלותו ולהשמידו בקדושת יום הכיפורים, ואין ביכלתו להחטיא ולהשפיע לרעה, אזי הוא בא בתכסיסים של הטלת פחד וחוסר אמונה בעצם קדושת היום.

וכיון שהוא יודע שאתה חזק בדעתך שלא לשמוע בקולו, לכן הוא מצא תכסיס גדול יותר, והוא, שלא תבין שכל הרהורי היאוש והכבידות שיש בלבך בא ממנו - הסטרא אחרא וכוחות הקליפה.

כי הוא יכניס לך הרגשות כאילו שזה אתה ממש. כאילו מחשבות אלו של עצלות וחוסר חשק יוצאים מהלב שלך הפרטי.

י"ל ע"י מכוני עלה לתרופה
בבל עניין או להצטרפות למועדים בדוא"ר
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית 02-8080148
במקרים מיוחדים:
054-8591148 | 053-3175211
המערטיל סגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00

דיני ארבעת המינים בשמיטה

רק כדי להשתמש למצוה. ולכן אסור לקטוף לולב בלי רשות בעל הדקל. (ומי שמחמיר שיש ללולב קדושה, בכל זאת מותר לו לקצר אותו. מותר לעשות מהם 'קוישיקל'. מותר לשלם למוכר מחיר מלא. אין בו מצות ביעור, אבל אין לשרפו בשריפת חמץ.)

ב. אמנם אם בעל הדקל עבר על איסור 'שמור ונעבד' - נחלקו הפוסקים אם אפשר להשתמש בו למצוה. ולמעשה דעת גדולי הפוסקים (הגר"ש, א"ג, הגר"ש, א"א, ובעל שבט הלוי) שלכתחילה אין לקנות לולב שיש בזה חשש שמור ונעבד. (והמיקל אין למחות בידו.)

הדס

א. דעת הרבה פוסקים שהדסים שנטעו אותו לצורך מצוות ארבעת המינים ולא להריח בהם - אינם קדושים בקדושת שביעית. וכן המנהג. לגבי איסור שמור ונעבד - נראה שדינים כמ"ש לעיל לגבי לולב.

ב. הדסים של גוים, אף למי שמחמיר שיש בהדסים קדושת שביעית, אין להחמיר באלו (משנת יוסף ג כג). ועל כל פנים איסור שמור ונעבד, בודאי אין בזה.

ג. מותר להניח הדס בכלי של מים, למרות שיתכן ויגדלו עוד עליהם, כיון שמטרתו רק לקיים ההדס.

ערבה

אין בה קדושת שביעית כלל. אסור לקטוף ערבות ללא רשות. אין בה איסור 'שמור'. לגבי איסור 'נעבד', יש לצדד שאין בזה איסור כלל, ועל כל פנים מספק ודאי שאין להחמיר.

מ'אוצר בית דין' [שמקבלים אתרוגים שנשמרו כדיון]. ואף אם הם מבקשים על אתרוג מהודר יותר מחיר יותר גבוה מהפחות, אין בזה איסור סחורה. אך אסור למכרו לאחר יותר מהמחיר ששולם עבורו לבי"ד.

ב. לקטוף מפרדס ששמר שמיטה כדיון. אך דרך זו אינה מומלצת בגלל הקושי שבדבר וגם בדרך כלל אין מוצאים אתרוג המתבקש. גם אין לקטוף לכל היותר רק שתי אתרוגים לאדם אחד. ודע שאסור למכרו לאחר אך מותר לתת במתנה.

ג. לקנות בחנות רגילה המוכרת אתרוגים שנשמרו ונעבדו כדיון, אך בגלל איסור סחורה, יש אפשרות לקנות 'בהלעה' או בהקפה. ומכיון שיש בזה הרבה פרטי דינים, וגם בדרך כלל הנמכר בחנויות כאלו חשודים מאוד שלא שמרו שמיטה כדיון, לכן אין כאן מקומו להאריך בזה.

הנהגות באתרוג של שביעית:

- א. מותר להשתמש בו כרגיל, למרות שמתקלקל מרוב המישמוש. ב. מותר להצניבו. ג. מותר לעשות מרקחת מהאתרוג. אך אסור לעשות ממנו 'ליקר'.
- ד. אסור לנעוץ בו בשמים של צפורן.
- ה. מותר לתלותו בסוכה. אך יש להזהר שלא להפסידו בידיים או לתלותו במקום שייפסד הרבה. ו. זמן 'ביעור' האתרוג הוא בחודש שבט, ועל כן יש לבער מרקחת של האתרוגים. אמנם למי שיש רק שני אתרוגים, אינו חייב בביעור כלל.

לולב

א. דעת רוב הראשונים והאחרונים שאין בלולב קדושת שביעית, ובפרט בלולבים המצויים כיום שנטעו אותם

אתרוג כל האתרוגים שגדלו בארץ ישראל המצויים כעת בשוק, קדושים בקדושת שביעית לכל הדיעות, ואפילו אלו שנטעפו לאחר ראש השנה.

במה מתבטאת הקדושה?

א. השומר את שדהו שלא יקטפו את פירותיו, עובר על איסור 'שמור', העובד בשדהו מלאכות האסורות בשמיטה [כי יש מלאכות מותרות] עובר על איסור 'נעבד'. ונחלקו הפוסקים אם פירות שעברו בהם איסור שמור ונעבד, אם נאסרו או לא. ולדעת האוסרים, אי אפשר לצאת ידי חובת המצוה באתרוג כזה.

ב. אסור לסחור בפירות שביעית, אף כאשר הפקידו אותם כדיון ולא נעבדו. והיינו שאסור למכור ואסור לקנות כדרך כל השנה, ואם קנו, חל על הכסף הזה קדושת שביעית. וכן יש איסור מסירת דמי שביעית לעם הארץ. [לגבי אם מותר להוציא אותם לחו"ל, יש בזה כמה דיעות, ואכמ"ל]. ג. אסור להפסיד את האתרוג.

לכן יש להזהר שלא לקנות אתרוג ממי שלא שמר שמיטה כדיון, כי כאמור יתכן ואין יוצאים ידי חובת המצוה בזה. ואף מי ששמר שמיטה כדיון, כיון שיש בהם קדושת שביעית, אסור לקנות ממנו כדרך כל השנה, וכן יש לשמור עליהם בקדושת שביעית.

למעשה יש שלושה דרכים להשגת אתרוג: א. הדרך המובחרת היא לקבל אתרוג